

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Testamentis Et Vltimis voluntatibus. Titvlvs XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Gregor. X. In Concilio generali Lugdun.

Hoc consiliosissimo prohibemus edicto, universos & singulos prelatos ecclesias sibi commissas, bona immobilia, seu jura a ipsarum, laicis submittere, subijcere, seu supponere, absque capituli sui consensu & Apostolica sedis licentia speciali. Non concedendo bona ipsa vel jura in emphyteusim, seu aliis alienando in forma, & casibus a jure permisis: sed constituendo, vel recognoscendo, seu profitendo ab illis ea tanquam a superioribus se tenere: seu ab ipsis eadem advocando, prout in quibusdam partibus vulgariter dicitur, avoher, vel ipsos patronos, vel advocatos ecclesiarum, seu bonorum ipsarum perpetuo, aut ad tempus non modicum statuendo. Contractus autem omnes etiam juramenti, pœnar, vel alterius cujuscunque firmitatis adjectione valatos (quos de talibus alienationibus sine hujusmodi licentia & consensu contigerit celebrari) & quicquid ex eis securum fuerit, decernimus adeo viribus omnino carere, ut nec jus aliquod tribuant, nec prescribendi etiam causam parent. Et nihilominus prelatos, qui seculos fecerint, ipso facto ab officio & administratione: clericos etiam qui scientes contra inhibitionem predictam aliquid esse presumptum ad superiores denunciare neglexerint, a perceptione beneficiorum, quæ in ecclesia obtinent sic gravata, triennio statim esse suspensos. Laici vero, qui prelatos vel capitula ecclesiarum, seu alias personas ecclesiasticas ad submissiones hujusmodi faciendas, hæcenus compulerunt, nisi post competentem monitionem (remissa submissione, quam per vim, vel metum exegerant) ecclesias, & bona ecclesiastica eis submissa taliter in sua libertate dimittant. Illi vero, qui de cetero prelatos, vel personas easdem ad talia facienda compulerint (cujuscunque sint conditionis, aut status) excommunicationis sint sententia innodati. Ex contractibus præterea super præmissis (hujusmodi licentia & consensu intervenientibus) hæcenus initis, vel quos in futurum initij contigerit, seu occasione illorum, laici ultra id quod ex natura contractuum ipsorum, vel adhibita in illis lege permittitur, aliquid non usurpent. Qui vero seculos egerint (nisi legitime moniti ab hujusmodi usurpatione desisterint, restituendo etiam b ea, quæ taliter usurparunt) eo ipso sententiam excommunicationis incurrant: & extunc ad supponendum terram ipsorum (si opus fuerit) ecclesiastico interdicto liberè procedatur.

DE RERVM PERMVTATIONE.

TITVLVS X.

CAP. I.

Non obstantibus expellationibus beneficiorum permutato fieri potest. *Idem. Anst.*

Bonifacius VIII. Biteren. Episcopo.

Licet e in tua diocesi aliqui auctoritate Apostolica beneficia proximo vacatura expectent: illos tamen qui secundum formam juris sua beneficia in eadem diocesi ad tuam collationem spectantia permutare volentes, liberè ac sine fraude in manibus tuis ipsa resignant: Nolumus occasione præmissa (æquitatem præferentes in hac parte rigori) circa faciendam permutationem beneficiorum hujusmodi (quæ alias minime resignassent) ullatenus impediri.

a Vid. Bart. in q. colla. C. ubi in rem alio. per l. si aliena. ff. de usua. Font. b Dicitur, ea, deest in antiquior. codic. c Vid. Clem. 1. tit. de ver. permitt. & de materia Bellamercum tract. de permutatione beneficiorum, & Dec. consil. 141. l. a. incip. ad plura dubia. & consil. 140. ca. incip. viso. puncto. lib. 2.

DE TESTAMENTIS ET VLTIMIS VOLUNTATIBUS.

TITVLVS XI.

CAP. I.

In fideicommissariis substitutionibus licet habeat quartam conditionem: in dote non. Et substitutiones interpretari debentur de rebus, dummodo conveniant verbis & personis istius. *Idem. Andreas.*

Bonifacius octavus.

Si pater a filium & filiam habens impuberes, & uxorem, filiam in re certa, filium vero in certa bonis suis universalem heredem instituit, & quoniam alia in suo testamento legavit, adjiciens, ut si decederet filia sine liberis, eidem filio, & si ipse absque liberis decederet filius, præfata filia moreretur: Christi pauperibus instituendo hæredes, si utrunque sine liberis mori contingeret filiorum. Testator mortuo, ac deinde filio subloqueter, & filia (superstitie matre) defunctis ante eorum pubertatis. Absque deductione Trebellanica, sine patris jura natura debita, facienda, ipsius pauperibus bona omnia deferuntur. Præmissa namque substitutiones sicut de filio ad filiam, & contra, & de illis ad pauperes, directè debent intelligi pupillares. Cum in substitutionibus semper sit interpretatio faciendæ (dommodo, sicut in casu proposito, earum verbis & personis conveniat institutis) ut substitutio directæ intelligatur potius quam obliqua: quanquam directæ interdu ad fideicommissum ex causa trahatur. Licet autem filius testamento suo matrem portione jure naturæ debita privare non possit, pater tamen in testamento, quod filio impuberi facit, potest: nam testamentum hujusmodi pupillare paternum, vel paterni pars potius est censendum.

CAP. II.

Superior habet consentire religioſi deputati executoris loci sui, secundum Zen.

Idem.

Religioſus executor ab aliquo in sua voluntate ultima deputatus, non potest (cum velle vel nolle non habeat) hujusmodi officium suscipere, vel exequi: nisi a superiore suo petita super hoc licentia & obtenta.

Pluribus executoribus datus, non mortuo, vel in remotis exequi, vel exequi volente, unus officium executionis exercere, non potest: sed testatoris voluntas: nisi aliud per testatorem designatum, secundum Zen.

Sane pluribus a testatore simpliciter executoribus deputatis, uno eorum mortuo, vel in remotis exequi, vel id exequi forte nolente: Ne voluntatem testatoris impediri, vel nimium differri contingat: potest alius (cum testator aliud expresserit) officium executionis suscipere, libere adimplere.

DE SEPULTVRIS.

TITVLVS XII.

CAP. I.

Hic prohibetur pactum de sepultura eligenda. Non obstante pacto de sepultura eligenda, vel relicta non mutanda, sepelendus est qui, ubi alias erat de iure sepelendus: & alias sepultus cum universis sepultura obventibus restituendus est, alias parva recessive loci contenta. *Idem. secundum Zen.*

Bonifacius octavus.

Animarum periculis & scandalis quæ frequentè ex his proveniunt, cavere volentes, universis religioſis & secularibus clericis cu-

a De materia hujus cap. præter doctores hic vide interpretari in cap. Raimundus, ext. de test. & in l. precibus c. de impub. & alio subf. & alibi. *Idem.*